

MAAELU EDENDAMISE SIHTASUTUS 2016. aasta tegevuse eesmärgid (tegevuskava)

Maaelu Edendamise Sihtasutuse (MES) eesmärk on toetada ja elavdada Eesti maapiirkonna ettevõtlust, luues paremaid võimalusi kapitalile ligipääsuks ning tõsta maaettevõtlike konkurentsivõimet. Eesmärgi täitmiseks parandab sihtasutus ettevõtjate võimalusi ligipääsuks finantsvahenditele, toetab maapiirkonna tasakaalustatud arengut, toetab kutseõpet, kujundab maaelu mainet ja seeläbi parandab ettevõtluskeskkonda ning loob soodsamaid elutingimusi maal.

Tegevuskava kohaselt ei võta sihtasutus ette tegevusi, mis võiksid oluliselt vähendada sihtasutuse omakapitali.

Sihtasutuse tegevused eesmärgi saavutamiseks on järgmised:

1. Tagamine
2. Laenamine
3. Fondide haldamine
4. Nõuandeteenuste osutamine
5. Tunnustamine ja toetamine
6. MESi tegevus riigi poolt antavate ülesannete täitjana

1. Tagamine

Eesmärk on sihtasutuse tagatistegevuse abil parandada maapiirkonna väikese ja keskmise suurusega ettevõtja (VKE) ning mittetulundussektori võimalusi finantsvahendite kaasamisel. Sihtasutus tagab ettevõtjate, mittetulundusühingute ja sihtasutuste võlakohustusi (tagatise väljastatakse krediidi- või finantseerimisasutustele, sh hoiu-laenuühistutele), samuti väljastatakse tagatise ettevõtjate rahastamiseks emiteeritud võlakirjade ostjatele.

Tagatiskäibe prognoos on **30,0 mln** eurot ning garantiiportfelli suurus peaks kasvama **70,0 mln** euroni. Tagamistegevusest planeeritakse saada tagatistasusid **1,9 mln** eurot, mis peaksid katma väljamaksed tagatiskahjumi eraldise reservist ja nimetatud reservi moodustamise kulu. Garantiiportfell peaks täitma isemajandamise printsiibist tulenevad tagatiskava nõuded.

Tagatise andmisel on sihtasutusel võimalik alandada tagatistasusid vähese tähtsusega abina või riigiabina. Abi andmisel tugineb sihtasutus Maaeluministeriumi ning Maaelu Edendamise Sihtasutuse vahel sõlmitud halduslepingu nr 297 muutmise lepingule nr 3.4-23/87 ning väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate võlakohustuste tagamise korrale (tagatiste kava). Abi andmine saab toimuda üksnes sihtasutuse omatulude vähendamise arvel. Riigieelarvelisi vahendeid sellise abi andmiseks ei ole planeeritud.

2. Laenamine

Laenamine on sihtasutuse põhitegevus olnud aastast 1993 ja see tegevus võimaldab paindlikku lähenemist sihtgrupile. Sihtasutus väljastab laene krediidi- ja finantseerimisasutuste vahendusel, mittetulundussektorile, hoiu-laenuühistute (HLÜde) tegevuse arendamiseks ning otselaene ettevõtetele. Samuti antakse kapitalisüste, millel on küll mõned laenu tunnused, kuid mida otseselt laenuna käsitada ei saa.

Krediidi- ja finantseerimisasutuste vahendusel laenamine on suunatud pigem väiksematele krediidi- ja finantseerimisasutustele, kellel võib olla probleeme kaasata oma ettevõtluslaenude tarbeks vahendeid rahvusvahelistelt finantsturgudelt, kuna pakutavad mahud on liiga suured

või ei oma nad kõrgeid rahvusvahelisi reitinguid.

2016. aasta lõpuks planeeritakse finantsvahenduslaenude portfelli suuruseks **15,0 mln** eurot. Võrreldes 2015. aastaga suurenemist ei planeerita, kuna krediitiasutustel on hetkel piisavalt laenuressurssi. Laenuintress pankadele kujuneb vastavalt Euroopa Keskpanga refinantseerimismääradele, millele sihtasutus lisab vähemalt 0,5%.

Mittetulundussektori vajadus laenu järgi on hinnanguliselt suur. Sihtasutus plaanib 2016. aastal väljastada sektorile uusi laene **0,5 mln** euro ulatuses.

Aasta lõpuks mittetulundussektori laenude portfelli tõusu ei planeerita. Laene väljastatakse otse sihtasutusest, laenuintress on fikseeritud ning seotud tagatise olemasolu või selle puudumisega.

Hoiu-laenuühistu puhul on tegemist ühistulise vormiga, kus vahendeid kaasatakse oma liikmetelt ja laenatakse oma liikmetele. Hoiu-laenuühistute tegevuse arendamiseks antavad laenud aitavad kaasa investorvõrgustike arendamisele ehk võimaldavad arendada süsteemi, mille kaudu kaasatakse liikmete vabu vahendeid kohalike ettevõtjate laenutarbeks. 2016. aastal, kui sihtasutus hakkab välja laenama EL finantsperioodi 2014-2020 maaelu arengukava (MAK-i) ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF-i) finantskorraldusvahendeid, nähakse hoiu-laenuühistuid kui võimalikke kaasfinantseerijaid. Aasta lõpuks plaanitakse hoiu-laenuühistute laenuportfelli langust **1,55 mln** euron.

Sihtasutus annab otselaene ettevõtetele turutingimustel või vähese tähtsusega abi elemendiga. Uusi otselaene on planeeritud anda summas **7,93 mln** eurot, 2016. aasta lõpuks plaanitakse laenuportfelli tõusu **13 mln** euron.

Vähese tähtsusega abi andmisel tugineb sihtasutus Maaeluministeeriumiga sõlmitud halduslepingule nr 3.4-23/87 ning laenu taotlemise ja taotluse menetlemise korrale.

2016. aastal plaanib sihtasutus välja töötada korra (laenamise kava). Laenamise kavas planeeritakse reguleerida laenamist turutingimustel ning riigiabiga ja vähese tähtsusega abiga.

Kapitalisüsti eesmärk on parandada ettevõtete omakapitali tagamaks nende jätkusuutlik tegutsemise. Kapitalisüstide rakendamine toimub erandjuhtudel üksnes varem väljastatud tagatistele või laenudele ja ainult sihtasutuse nõukogu otsuse alusel. Kehtivate Euroopa Komisjoni vähese tähtsusega abi määrustega seoses on võimalik anda kapitalisüste vähese tähtsusega abina. Kapitalisüsti andmisel lähtutakse abi taotlusest, abi andmist reguleerivatest õigusaktidest ning Maaeluministeeriumiga sõlmitud halduslepingust nr 3.4-23/87. 2016. aastal plaanib sihtasutus tagastatavaid kapitalisüste väljastada vajadusel kuni **0,7 mln** eurot.

3. Fondide haldamine

Sihtasutus valitseb finantskorraldusvahendeid sihtasutuse põhikirja punktis 2.2.2 sätestatu alusel oma varast lahus, ega seo finantskorraldusvahendi rakendamist oma vara arvel tehtava tehinguga ja vastupidi.

Sihtasutus haldab Maaeluministeeriumiga 10.12.2012 sõlmitud rahastamislepingu nr 381 alusel vesiviljelusega tegelevate ettevõtete laenu sihtfondi (edaspidi ka kalanduse sihtfond). 2015. aasta lõpuks on kõik kalanduse sihtfondi vahendid (**4,9 mln** eurot) välja laenatud. 2016. aastal laekuvad fondi laenuintressid ning kolmandas kvartalis ka esimesed põhiosa tagasimaksud, mille arvelt tehakse laenudele allahindlusi. Maaeluministeerium kannab sihtfondi kuni **1,0 mln** eurot lisavahendeid, mis tuleb samal eesmärgil välja laenata 2016. aasta jooksul.

MAKi ja EMKFi rakenduskava alusel hakkab sihtasutus alates 2016. aasta esimesest poolaastast haldama nii MAKi kui ka EMKFi rahastamisvahendeid, mille planeeritav maht kogu finantsperioodiks 2014-2020 on vastavalt **36 mln** ja toimub tegevus veel kuni **10 mln**

euro kaasamiseks.

2016. aastal planeeritakse MAK rahastamisvahendist välja laenata **7,57 mln** eurot.

4. Nõuandeteenuse osutamine

1. juulil 2015 sõlmisid Maaeluministerium ja MES käsunduslepingu nr 180 nõustamisteenuste osutamiseks. Sõlmitud käsunduslepingu alusel osutab MES põllumajandusega tegelevale füüsilisele või eraõiguslikule juriidilisele isikule riigipoolse toetusega nõustamisteenust käsunduslepinguga hõlmatud valdkondades. Lisaks sellele plaanib sihtasutus hakata alates 2016. aastast osutama nõustamisteenuseid, mille eest ei ole riigipoolset toetust ette nähtud ning mille eest tasub teenuse tellinud isik täies ulatuses ise.

2016.a. tuludeks on planeeritud **1, 041 tuh. eurot**. Eesmärgiks on 1000 lepingut aastas. Nõustamisteenuse hind on **38,70 eurot tunni** kohta (käibemaksuta), mentorlusteenuse hind **40,00 eurot tunni** kohta (käibemaksuta). Kokku on plaanis osutada nõuandeteenust ca 26 000 tundi.

- **Ettevõtte majandamise ja juhtimise alane nõustamine** moodustab kogu nõuandeteenistuse tuludest **19%**.
- **Erialane nõustamine** (taimekasvatus, loomakasvatus, keskkonnakaitse, metsandus jm.) moodustab **74%**.
- **Mentorlus 4%** tuludest.
- **Turupõhine nõuandeteenus ja muud teenused** (väetusplaanide koostamine, toetuste taotluste koostamine, raamatupidamise teenus, põlluraamatu täitmine, mullaproovide võtmine, reklaam www.pikk.ee lehel) **3%** kogu tuludest.

2016. aastal on kasutusel klientide andmete haldamiseks ja konsulentide töö paremaks korraldamiseks veebipõhine kliendihaldusprogramm. Tarkvara võimaldab koguda ja analüüsida andmeid, hallata dokumente, teostada klientide tagasiside uuringuid ning juhtida kogu nõustamisteenuse tööd efektiivsemalt.

Alustatakse esmakordselt Eestis põllumajandusvaldkonda toetatavat mentorlusprogrammi, mille käigus kogenud praktikud nõustavad ja toetavad alustavaid, valdkonda vahetavaid või raskustes ettevõtjaid peamiselt majandus-, põllumajandus- ja keskkonnategevuse tulemuslikkuse valdkonnas tema isikliku ja professionaalse arengu toetamiseks. Plaanis on sõlmida lepingud 10 mentoriga.

Igas maakonnas on avatud kontaktpunktid. Eesmärgiks on aktiveerida klientidega suhtlemist nendes punktides.

Koostöös lepinguliste koostööpartneritest teadusasutustega viiakse läbi arendusseminare. Nende käigus antakse konsulentidele, mentoritele ja nõustamisteenuse osutamisega seotud MES töötajatele ülevaade nõustamisvaldkondades toimunud teaduslikest arengutest, sh lõpetatud põllumajanduslikest rakendusuringutest või rahvusvahelistest projektidest. Teadusasutustega ja rahvusvahelise koostöö arendamiseks on sõlmitud koostöölepingud Eesti Maaülikooli, Tartu Ülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooliga. MES on EUFRAS liige. 2016.aastal on plaanis jätkata koostööd ProAgria (Soome nõuandeorganisatsiooniga), Läti ja Leedu vastavate nõuandeteenistustega. Plaanis on osaleda programmi “Horizon 2010” projektides.

Tegeletakse uute konsulentide värbamise ja väljaõppega, et paremini maaettevõtjate nõuandevajadusi rahuldada. Eesmärgiks on leida uusi konsulente eelkõige valdkondades, milles hetkel konsulente ei ole – põllumajanduslikud tehnoloogiad, saaduste töötlemine, mesindus, linnukasvatus.

5. Tunnustamine ja toetamine

Maaelu Edendamise Sihtasutusel on 2016. aastal tunnustamise ja toetamisega seotud tegevusteks planeeritud 100 000 eurot.

Maaelu Edendamise Sihtasutus tunnustab maapiirkonna ettevõtjaid ning inimesi, kes on andnud panuse maaelu maine kujundamisele. Välja antakse järgmisi aunimetusi: parim lihavesikarjakasvataja, parim piimakarjakasvataja, parim taimekasvataja, parim maamajanduseriala õpetaja, parim maamajanduseriala õpilane.

Kutsekoolide maamajanduserialade õpilastele makstakse õppetoetust. Õppetoetuse kulud on planeeritud põhimõttel, et uusi lepinguid 2016. aastal ei sõlmita ning jätkatakse toetuste maksmist juba sõlmitud lepingutele. Seoses kutsekoolides kasutusele võetud uue hindamissüsteemiga jääb järjest vähemaks nende õppekavade õpilaste arv, kellele saame toetust maksta hindeskaala alusel, seega toetusaluste õpilaste arv järjest kahaneb.

Eesti Maaülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli maamajandusega seotud õppekavade üliõpilastele on sihtasutus alates 2012. aastast maksnud ühekordset õpitoetust ning sellega planeeritakse ka 2016. aastal jätkata.

6. MESi tegevus riigi poolt antavate ülesannete täitjana

MES vahendab vajadusel riigieelarve vahendeid regionaalsetel ja maaelu edendavatel eesmärkidel ning osaleb riigi korraldatavatel hangetel. Sihtasutuse tegevus riigi ülesannete täitmisel aitab kaasa majanduse arengule ja sõltub sellest, millist tegevust peab oluliseks asutajaõiguste teostaja ja nõukogu.

2016. aastal arendab sihtasutus edasi tegevusi, mis võimaldavad ettevõtetal mitmekesisemate finantseerimisvõimaluste kasutamist halvenenud majandusolukorras, kaasa arvatud turupõhise finantseerimisasutuse loomine.

Tegevuskava toetab sihtasutuse põhikirjas püstitatud eesmärkide saavutamist.